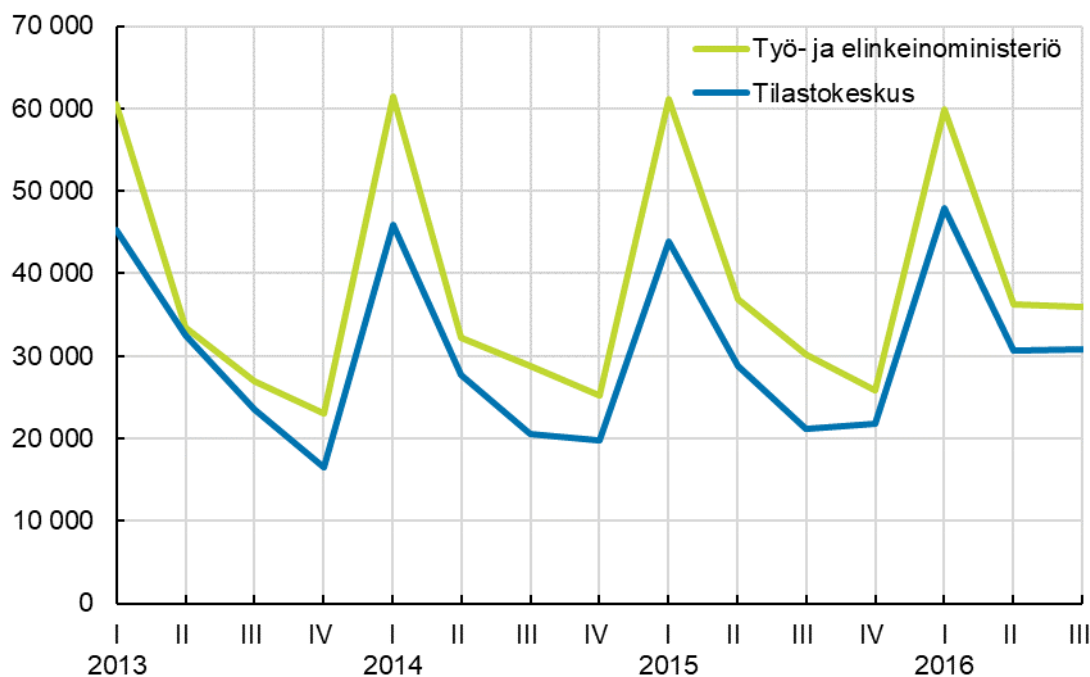

Tilastokeskuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön tilastojen vertailu

Tilastokeskus sekä työ- ja elinkeinoministeriö julkaisevat kumpikin tilastoja avoimista työpaikoista. Tilastokeskuksen julkaiseman avoimet työpaikat -tilaston ja ministeriön julkaiseman työnvälitystilaston tulokset poikkeavat selvästi toisistaan. Tilastojen käyttämässä lähteaineistoissa ja rajoituksissa on merkittäviä eroavaisuuksia, jotka johtuvat tilastojen erilaisista lähtökohdista ja käyttötarpeista. Molemmat tilastot antavat kuitenkin samankaltaisen kuvan avoimien työpaikkojen kokonaismäärän muutoksista.

Avoimien työpaikkojen määrä Tilastokeskuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön tilastoissa neljännesvuosittain

Tilastokeskuksen julkaiseman avoimet työpaikat -tilaston laadinta perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (N:o 453/2008). Asetuksen tavoitteena on saada kattavaa, ajantasaista ja vertailukelpoista tietoa Euroopan unionin jäsenmaiden avoimista työpaikoista sekä niiden rakenteellisista ominaisuuksista. Tilaston otantakehikkona käytetään Tilastokeskuksen ylläpitämää yritys- ja toimipaikkarekisteriä, josta poimitaan satunnaisotokseen erikokoisia ja eri toimialoja edustavia toimipaikkoja. Otoksen toimipaikoilta tiedustellaan niiden avoimien työpaikkojen lukumäärää sekä laadullisia ominaisuuksia, kuten osa-aikaisuutta ja määräaikaisuutta. Tiedonkeruussa saadut tiedot korotetaan vastaamaan kaikkien otantakehikkoon kuuluvien toimipaikkojen määrää, jolloin saadaan estimaatit koko Suomen avointen työpaikkojen lukumäärästä.

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilasto sen sijaan kuvaa työ- ja elinkeinotoimistoihin (TE-toimistot) ilmoitettuja avoimia työpaikkoja. Aineisto perustuu työnantajien TE-toimistoille jättämiin työpaikkailmoituksiin, ja sitä käytetään ensisijaisesti työ- ja elinkeinohallinnon toiminnan seurantaan ja kehittämiseen. Työnvälitystilastosta kuukausittain julkaistavia lukuja ovat kuukauden aikana avoinna olleiden työpaikkojen lukumäärä, ilmoitettujen uusien avoimien työpaikkojen määrä, täyttyneiden työpaikkojen määrä sekä kuukauden lopussa edelleen avoinna olleiden työpaikkojen määrä.

Tilastokeskus tuottaa avoimet työpaikat -tilastoa neljännesvuosittain. Kultakin vuosineljännekseltä selvitetään neljänneksen viimeisen kuukauden ensimmäisenä päivänä (1. maaliskuuta, 1. kesäkuuta, 1. syyskuuta tai 1. joulukuuta) avoinna olleiden työpaikkojen lukumäärä. Työnvälitystilastossa lähin vastaava julkaistava tieto on edellisen kuukauden viimeisenä päivänä avoinna olleiden työpaikkojen

määrä. Päivän eriävyys voi vaikuttaa hieman lukujen suuruuteen, mikäli monien työpaikkojen hakuaika ja avoinna olo työnvälitystilastossa päättyy kuukauden vaihteessa.

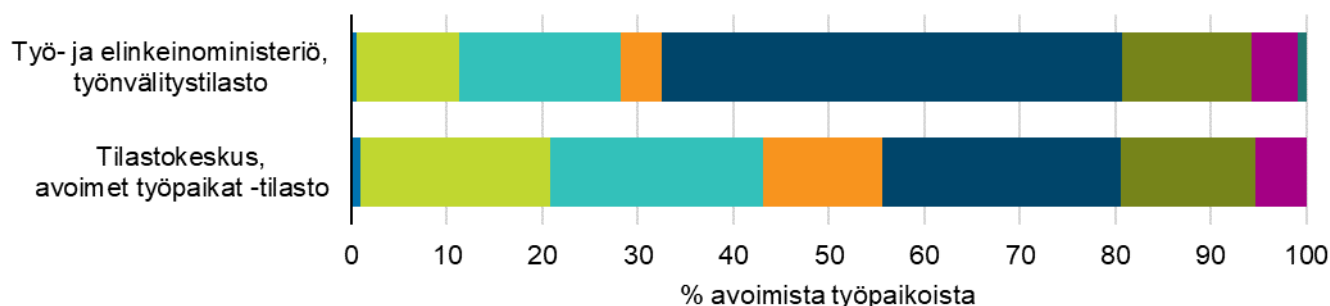
Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilasto kattaa ainoastaan ne avoimet työpaikat, jotka työnantaja on ilmoittanut täytettäväksi TE-toimistojen tarjoaman työnvälityspalvelun kautta. Tämän vuoksi tilastossa ovat aliedustettuina sellaiset toimialat, joilla käytetään pääasiassa muita työvoiman hankintakanavia kuin TE-toimistoa. Toisaalta aineiston perustuessa työnantajien jättämiin työpaikkailmoituksiin saattaa osa työpaikoista näkyä työnvälitystilastossa useammin kuin kerran, mikäli työnantaja markkinointimielessä ilmoittaa saman työpaikan usean eri TE-toimiston kautta. Moninkertaisen kirjauksen riski on myös silloin, jos usea työnvälitystoimintaa harjoittava yritys hakee työntekijöitä samaan työpaikkaan. Työvoimanvuokrausyritykset saattavat myös ilmoittaa työnvälitykseen avoimesta paikasta saadakseen työnhakijoita tulevan tarpeen varalle, vaikka avointa tehtävää ei vielä olisi olemassa. Ilmiöiden laajuudesta ei ole tietoa, sillä ylimääräisten ilmoitusten jäljittäminen ja todentaminen on erittäin vaikeaa.

Tilastokeskuksen julkaisemaan avoimet työpaikat -tilastoon lasketaan työpaikat, joihin on etsitty työntekijää toimipaikan ulkopuolelta, riippumatta hakukanavasta. Mukana ovat siis myös sellaiset työpaikat, joihin etsitään työntekijää ainoastaan esimerkiksi yksityisten työnvälityspalvelujen tai suorien henkilökontaktien kautta. Toisaalta avoimet työpaikat -tilastokaan ei sisällä kaikkia työpaikkoja. EU:n asetukset rajaavat tutkimuksen ulkopuolelle kotitalouksien sekä kansainvälisten organisaatioiden ja toimielimien tarjoamat työpaikat, ja Suomessa tutkimuksen ulkopuolelle on rajattu myös maanpuolustus. Lyhytaikaisia, alle kuukauden kestäviä sijaisuuksia ei tilastossa lasketa mukaan avoimiin työpaikkoihin. Lisäksi tutkimus ei kata toimipaikkoja, joilla ei ole ollut palkattua työvoimaa. Käytännössä tutkimuksen ulkopuolelle jäävät myös uudet toimipaikat, joiden tietoja ei vielä ole rekisterissä otosta poimittaessa. Uusien toimipaikkojen puuttumisen vaikutusta tilastoon on vaikea arvioida.

Kattavuuserojen lisäksi tilastojen välillä on eroja myös avointen työpaikkojen luokittelussa eri toimialoille. Tilastokeskuksen tuottamassa avoimet työpaikat -tilastossa avoin työpaikka luokitellaan aina toimipaikan toimialan mukaan. Työnvälitystilastossa toimialatieto perustuu työnantajan ilmoitukseen, ja työnantaja usein ilmoittaa toimialaksi yrityksen päätoimialan.

Myös vuokratyövoimalla täytettävien työpaikkojen toimiala määritellään Tilastokeskuksen tilastossa sen toimipaikan mukaan, jossa työ tehdään. Työnvälitystilaston aineistossa tällaiset työpaikat lasketaan työvoimaa vuokraavan yrityksen avoimiksi työpaikoiksi. Pitkälti tästä syystä hallinto- ja tukipalvelutoiminnan osuus avoimista työpaikoista onkin työnvälitystilastossa huomattavasti suurempi kuin Tilastokeskuksen tilastossa.

Avoimien työpaikkojen toimialajakaumat Tilastokeskuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön tilastoissa, 3. neljännes 2016

- A Maa-, metsä- ja kalatalous
- B-F Teollisuus ja rakentaminen
- G-I Kauppa; kuljetus ja varastointi; majoitus- ja ravitsemistoiminta
- J-L Informaatio ja viestintä; rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöalan toiminta
- M,N Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- O-Q Julkinen hallinto; koulutus; terveys- ja sosiaalipalvelut
- R,S Muut palvelut
- T,U,X Kotitalouksien toiminta työnantajina; kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta; toimiala tuntematon

Otospohjainen avoimet työpaikat -tilasto antaa työnvälitystilastoa kattavamman kokonaiskuvan siitä, millä toimialoilla työvoiman kysyntää on. Otantaan liittyvän satunnaisvaihtelun vuoksi tilaston pohjalta ei kuitenkaan ole mahdollista arvioida luotettavasti avoimien työpaikkojen määrän kehitystä pienissä toimiala- ja ammattiryhmissä tai tarkalla aluejaottelulla. Sen sijaan työnvälitystilastosta tietoja voidaan tuottaa hyvinkin tarkalla jaottelulla, kuten yksittäisten kuntien tai ammattien osalta. Näitä kahta erilaista tilastoa onkin tarkasteltava toisiaan täydentävinä työn kysynnän mittareina.

Tilastojen välisiä eroja on kuvattu tarkemmin [artikkelissa](#), joka on julkaistu Tieto & trendit – talous- ja hyvinvointikatsaus -lehden numerossa 5/2016.